

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 32/13

Λουξεμβούργο, 19 Μαρτίου 2013

Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-399/10 P και 401/10 P,
Bouygues SA, Bouygues Télécom SA κατά Επιτροπής

Το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου με την οποία ακυρώθηκε η απόφαση της Επιτροπής που είχε χαρακτηρίσει ως κρατική ενίσχυση υπέρ της France Télécom τις υποστηρικτικές δηλώσεις και την προκαταβολή της εισφοράς κεφαλαίου του Γαλλικού Δημοσίου

Η προκαταβολή αυτή, μολονότι δεν καταβλήθηκε στη France Télécom, εντούτοις συνιστά παροχή πλεονεκτήματος μέσω κρατικών πόρων, διότι ενδέχεται να επιβαρύνει τους κρατικούς πόρους

Η France Télécom SA (FT), εταιρία παροχής υπηρεσιών δικτύου και τηλεπικοινωνιών, συστάθηκε το 1991 υπό μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου ενώ από το 1996 έχει μετατραπεί σε ανώνυμη εταιρία. Από τον Οκτώβριο 1997 η FT είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο. Το 2002, η συμμετοχή του γαλλικού Δημοσίου στο κεφάλαιο της FT ανερχόταν σε 56,45 %, ενώ το υπόλοιπο ήταν κατανομημένο μεταξύ του δημοσίου (32,25 %), της ίδιας της επιχείρησης (8,26 %) και των μισθωτών της επιχείρησης (3,04 %). Οι εξαμηνιαίες οικονομικές καταστάσεις της επιβεβαίωναν ότι στις 30 Ιουνίου 2002 τα ίδια κεφάλαια της FT ήταν αρνητικά, ανερχόμενα σε 440 εκατομμύρια ευρώ, και ότι το καθαρό χρέος ανερχόταν σε 69,69 δισεκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων τα 48,9 δισεκατομμύρια ευρώ αντιστοιχούσαν σε ομολογιακό χρέος, το οποίο θα έπρεπε να εξοφληθεί μεταξύ 2003 και 2005. Παράλληλα, η τιμή της μετοχής της FT υπέστη σημαντική πτώση.

Δεδομένης της οικονομικής καταστάσεως της FT, ο Γάλλος Υπουργός Οικονομίας, Οικονομικών και Βιομηχανίας δήλωσε, σε συνέντευξη που δημοσιεύθηκε στις 12 Ιουλίου 2002 στην εφημερίδα *Les Echos* ότι, εάν η FT αντιμετωπίσει προβλήματα χρηματοδότησεως, το Γαλλικό Δημόσιο θα λάβει τις απαραίτητες αποφάσεις για την αντιμετώπισή τους. Κατόπιν, με ανακοινωθέν Τύπου σχετικά με την οικονομική κατάσταση της FT, της 13ης Σεπτεμβρίου 2002, οι γαλλικές αρχές δήλωσαν ότι το Γαλλικό Δημόσιο θα συμβάλει στην ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων της FT και θα λάβει, εφόσον είναι απαραίτητο, μέτρα προς αποφυγή των χρηματοδοτικών προβλημάτων.

Στις 4 Δεκεμβρίου 2002, κατά την παρουσίαση, από το διοικητικό συμβούλιο της FT, του σχεδίου δράσεως με τίτλο «Ambition France Télécom 2005», στόχος του οποίου ήταν η εξυγίανση της οικονομικής κατάστασης της FT, το Γαλλικό Δημόσιο δήλωσε, με ανακοινωθέν Τύπου, ότι σκόπευε να μετάσχει, υπό μορφή προκαταβολής της εισφοράς μετόχου, στην ενίσχυση των ιδίων κεφαλαίων κατά 15 δισεκατομμύρια ευρώ, κατά το ποσοστό συμμετοχής του στο κεφάλαιο, που αντιστοιχεί στο ποσό των 9 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Στις 20 Δεκεμβρίου 2002 υποβλήθηκε στην FT η πρόταση συμβάσεως προκαταβολής της εισφοράς μετόχου, χωρίς όμως η FT να την υπογράψει ή να προβεί στην εκτέλεσή της. Η διαδικασία ενισχύσεως των ιδίων κεφαλαίων άρχισε στις 4 Μαρτίου 2003. Η FT έκλεισε τη χρήση του 2002 με ζημία περίπου 21 δισεκατομμύρια ευρώ και καθαρό χρέος περίπου 68 δισεκατομμύρια ευρώ. Οι λογαριασμοί του οικονομικού έτους 2002 εμφάνιζαν αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 8,4 %.

Με απόφαση της 2ας Αυγούστου 2004, η Επιτροπή κατέληξε στην εκτίμηση ότι η προκαταβολή εισφοράς μετόχου, την οποία είχε χορηγήσει η Γαλλία στην FT υπό μορφή πιστώσεως ύψους 9 δισεκατομμυρίων ευρώ, εξεταζόμενη στο πλαίσιο των δηλώσεων του Ιουλίου του 2002, συνιστούσε κρατική ενίσχυση μη συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης. Ωστόσο, επειδή δεν ήταν δυνατόν να υπολογιστούν με ακρίβεια οι επιπτώσεις της ενισχύσεως αυτής, η Επιτροπή δεν διέταξε την ανάκτηση.

Το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής με απόφαση της 21 Μαΐου 2010¹. Έκρινε ότι οι δηλώσεις των γαλλικών αρχών τον Ιούλιο του 2002 παρείχαν πλεονέκτημα στην FT, το οποίο συνίστατο στη βελτίωση των όρων χρηματοδοτήσεώς της. Ωστόσο, το πλεονέκτημα αυτό δεν είχε ως συνέπεια αντίστοιχη μείωση των κρατικών πόρων, οπότε δεν πληρούνταν η προϋπόθεση περί χρηματοδότησεως από κρατικούς πόρους. Δεδομένου ότι η Επιτροπή στήριξε τη διαπίστωση περί υπάρξεως κρατικής ενισχύσεως στη συνολική εξέταση των δηλώσεων του Ιουλίου του 2002, σε συνδυασμό με την πρόταση προκαταβολής εισφοράς μετόχου, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η Επιτροπή έπρεπε να εξετάσει αν κάθε μία κρατική παρέμβαση, εξεταζόμενη μεμονωμένα, συνεπάγεται τη χορήγηση πλεονεκτήματος με κρατικούς πόρους ή συνεπάγεται αρκούντως συγκεκριμένο οικονομικό κίνδυνο σε βάρος των κρατικών πόρων, στενά συνδεόμενων με το προσδιορισθέν πλεονέκτημα.

Οι Bouygues SA και Bouygues Télécom SA, καθώς και η Επιτροπή άσκησαν ενώπιον του Δικαστηρίου χωριστές αιτήσεις αναιρέσεως της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου.

Το Δικαστήριο έκρινε ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, τόσο κατά τον έλεγχο του προσδιορισμού, εκ μέρους της Επιτροπής, της κρατικής παρεμβάσεως δια της οποίας παρέχεται η κρατική ενίσχυση, όσο και κατά την εξέταση της σχέσεως μεταξύ του προσδιορισθέντος πλεονεκτήματος και της διαπιστωθείσας από την Επιτροπή δεσμεύσεως κρατικών πόρων.

Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε νομική πλάνη, διότι έκρινε ότι είναι απαραίτητο η μείωση των κρατικών πόρων ή η επιβάρυνσή τους, λόγω αναλήψεως αρκούντως συγκεκριμένου οικονομικού κινδύνου, να συνδέονται στενά, να αντιστοιχούν ή να ισοδυναμούν με συγκεκριμένο πλεονέκτημα που να απορρέει είτε από την ανακοίνωση της 4ης Δεκεμβρίου 2002 είτε από την πρόταση προκαταβολής μετόχου. Επομένως, **είναι εσφαλμένη η κρίση του Γενικού Δικαστηρίου ότι απαιτείται στενή σχέση μεταξύ του πλεονεκτήματος και της δεσμεύσεως κρατικών πόρων**, διότι έτσι αποκλείεται εξ ορισμού το ενδεχόμενο οι εν λόγω κρατικές παρεμβάσεις να θεωρηθούν, λόγω των δεσμών μεταξύ αυτών και των αποτελεσμάτων τους, ως ενιαία παρέμβαση.

Συγκεκριμένα, μια κρατική παρέμβαση η οποία ενδεχομένως περιάγει τις επιχειρήσεις στις οποίες εφαρμόζεται σε πλεονεκτικότερη θέση απ' ό,τι άλλες επιχειρήσεις και συγχρόνως εγκυμονεί αρκούντως συγκεκριμένο κίνδυνο επιπλέον επιβαρύνσεως του Δημοσίου στο μέλλον, ενδέχεται να επιβαρύνει τους κρατικούς πόρους². Ειδικότερα, τα πλεονεκτήματα που χορηγούνται υπό μορφή κρατικής εγγυήσεως ενδέχεται να συνεπάγονται επιπλέον επιβάρυνση του Δημοσίου.

Κατά συνέπεια, για να διαπιστώσει την ύπαρξη κρατικής ενισχύσεως, η Επιτροπή πρέπει να αποδείξει αρκούντως άμεση σχέση μεταξύ, αφενός, του πλεονεκτήματος που χορηγήθηκε στον δικαιούχο και, αφετέρου, της μειώσεως των κρατικών πόρων ή, έστω, ενός αρκούντως συγκεκριμένου κινδύνου επιβαρύνσεως των πόρων αυτών. Αντιθέτως προς ό,τι έκρινε το Γενικό Δικαστήριο, δεν είναι απαραίτητο η μείωση αυτή, ή έστω ο κίνδυνος αυτός, να αντιστοιχεί ή να ισοδυναμεί με το εν λόγω πλεονέκτημα, ούτε είναι απαραίτητο το εν λόγω πλεονέκτημα να αποτελεί το αντιστάθμισμα της μειώσεως ή του κινδύνου ή να είναι της ίδιας φύσεως όπως η δέσμευση των κρατικών πόρων από την οποία απορρέει

Υπό τις περιστάσεις αυτές, **το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου και αναπέμπει τις υποθέσεις αυτές ενώπιόν του**, προκειμένου αυτό να εξετάσει τα επιχειρήματα που προέβαλαν ενώπιόν του η Γαλλία και η France Télécom και επί των οποίων δεν αποφάνθηκε. Ωστόσο, το Δικαστήριο αποφαίνεται επί των επιχειρημάτων που εξετάστηκαν από το Γενικό Δικαστήριο.

Συναφώς, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, είναι πρόδηλο ότι η ανακοίνωση της 4ης Δεκεμβρίου 2002 δεν μπορεί να αποσυνδεθεί από την προκαταβολή εισφοράς μετόχου υπό μορφή πιστώσεως

¹ Απόφαση της 21ης Μαΐου 2010, T-425/04, T-444/04, T-450/04 και T-456/04, Γαλλία κ.λπ. κατά Επιτροπής, βλ., επίσης, [AT 48/10](#) στα αγγλικά.

² Απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Δεκεμβρίου 1998, [C-200/97](#), Ecotrader.

9 δισεκατομμυρίων ευρώ, για την οποία γινόταν ρητώς λόγος στην ανακοίνωση. Επιπλέον, η ανακοίνωση αυτή έγινε την ίδια ημέρα με τη γνωστοποίηση της προκαταβολής της εισφοράς μετόχου στην Επιτροπή. Εξάλλου, είναι ορθή η εκτίμηση της Επιτροπής ότι η προκαταβολή μετόχου, η οποία ανακοινώθηκε και κοινοποιήθηκε στις 4 Δεκεμβρίου 2002, συνιστά **πλεονέκτημα** υπέρ της FT, καθώς παρέσχε σε αυτή τη δυνατότητα «να αυξήσει τα μέσα της για αυτοχρηματοδότηση και να καθυστερήσει την αγορά όσον αφορά την ικανότητά της να αντιμετωπίζει τα ληξιπρόθεσμα χρέη της».

Συναφώς, από την απόφαση της Επιτροπής προκύπτει ότι από τον Μάρτιο έως τον Ιούλιο του 2002, η Moody's και η S & P υποβάθμισαν την αξιολόγηση των χρεογράφων της FT στην τελευταία θέση της κλίμακας των ασφαλών επενδύσεων, με αρνητική προοπτική, επισημαίνοντας ότι η θέση αυτή διατηρείται αποκλειστικά και μόνο λόγω των ανακοινώσεων του Γαλλικού Δημοσίου. Εξάλλου, μετά τις 9 Δεκεμβρίου 2002 οι αγορές μπορούσαν να θεωρήσουν ότι η παρέμβαση του Γαλλικού Δημοσίου εξασφαλίζει ρευστότητα για εξόφληση των υποχρεώσεων της FT για τους επόμενους δώδεκα μήνες.

Όσον αφορά την προϋπόθεση της **δεσμεύσεως κρατικών πόρων**, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η προκαταβολή εισφοράς μετόχου συνίσταται σε άνοιγμα πιστώσεως ύψους 9 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η FT, μολονότι δεν υπέγραψε την προταθείσα σύμβαση προκαταβολής, εντούτοις μπορούσε να την υπογράψει ανά πάσα στιγμή, αποκτώντας έτσι το δικαίωμα να λάβει αμέσως το ποσό των 9 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Εξάλλου, όπως επισήμανε η Επιτροπή, ήδη από τις 5 Δεκεμβρίου 2002, στο πλαίσιο παρουσιάσεως προς τους επενδυτές, η FT περιέγραφε την «πίστωση» του Γαλλικού Δημοσίου ως άμεσα διαθέσιμη και την ίδια ημέρα η S & P ανακοίνωσε ότι το Γαλλικό Δημόσιο επρόκειτο να χορηγήσει άμεσα την πίστωση, ότι στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Γαλλικής Εθνοσυνελεύσεως ανακοινώθηκε ότι η προκαταβολή μετόχου «είναι πλέον στη διάθεση της FT», η δε Moody's ανακοίνωσε στις 9 Δεκεμβρίου 2002 ότι «η πίστωση των 9 δισεκατομμυρίων ευρώ έχει διατεθεί».

Λαμβανομένης υπόψη της επιπλέον οικονομικής επιβαρύνσεως των κρατικών πόρων, ύψους 9 δισεκατομμυρίων ευρώ, **είναι ορθή η διαπίστωση της Επιτροπής ότι η εν λόγω ανακοίνωση της προκαταβολής της εισφοράς μετόχου συνιστά πλεονέκτημα χορηγηθέν με κρατικούς πόρους.**

ΥΠΕΝΘΥΜΙΣΗ : Το Δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί αιτήσεως αναιρέσεως, η οποία περιορίζεται σε νομικά ζητήματα, κατά αποφάσεως ή διατάξεως του Γενικού Δικαστηρίου. Καταρχήν, η άσκηση αναιρέσεως δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Εάν είναι παραδεκτή και βάσιμη, το Δικαστήριο αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου. Στην περίπτωση που η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς. Σε αντίθετη περίπτωση, αναπέμπει την υπόθεση στο Γενικό Δικαστήριο, το οποίο δεσμεύεται από την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" 📠 (+32) 2 2964106